

NÆRINGSLIVETS SAMFUNNSANSVAR: THAILAND

(Oppdatert desember 2011)

Næringslivets samfunnsansvar, eller CSR, er i en utviklingsfase i Thailand, der stadig flere selskaper implementerer CSR i virksomheten. Denne utviklingen skyldes hovedsaklig påvirkning fra multinasjonale selskaper med CSR på dagsorden, samt en rekke tiltak iverksatt av regjeringen og det frivillige samfunnet. For mange thailandske bedrifter gjelder imidlertid fortsatt en misforstått oppfatning av at CSR er det samme som veldedighet. Thailand har introdusert FNs *Global Compact* og startet arbeidet mot implementering av ISO 26000.

Dette informasjonsskrivet gir en kort oversikt over sentrale forhold norske bedrifter som ønsker å operere i Thailand bør være oppmerksomme på, samt informasjon om relevante nettverk og organisasjoner som kan være til nytte i utviklingen av en CSR-strategi.

Arbeidsliv

Thailands arbeidslovgivning er utformet i tråd med ILOs retningslinjer og er på linje med industrialiserte lands standarder. Nordmenn som ønsker å gjøre forretning i Thailand anbefales likevel å søke råd hos kvalifiserte advokater. Dette spesielt da thailandsk forretningsliv er styrt av strafferett og ikke sivilrett. Thailands arbeids og ansettelsesstandarder, samt lovverk, er administrert av *The Ministry of Labour* og kan finnes på deres hjemmeside¹.

Det er en rekke arbeidslivsforhold bedrifter bør være oppmerksomme på ved etablering og i sitt forhold til samarbeidspartnere og leverandører/underleverandører:

Minstelønn er lovpålagt. Per 1. januar 2011 var minstelønnen mellom 159 og 221 THB per dag avhengig av provins². I følge 2010 *Human Rights Report*, utgitt av *US Department of State*³, påpekes det at dette ikke er tilstrekkelig til å kunne ha en verdig levestandard. Thailandske myndigheter kunngjorde høsten 2011 en ytterligere øking av minstelønnen i syv av landets 77 provinser til 300 THB per dag fra og med 1. januar 2012. Grunnet de økonomiske konsekvensene som fulgte flommen i Thailand 2011, vedtok regjeringen å utsette innføringen av den nye minstelønnen til 1. april 2012. Det nye kravet vil følge i resten av landet fra og med januar 2013⁴. Økning av minstelønnen til 300 THB har for øvrig ikke møtt stor entusiasme i det utenlandske forretningsmiljøet, men med en senkning av firmaskatten fra 30% til 23% kan de store utenlandske investorene være villige til fortsette med minstelønnsproduksjon. I det lange løp må Thailand likevel øke effektiviteten og kompetansen til arbeidsstyrken hvis det skal lønne seg for de globale firmaene å ha produksjon i landet, da Thailand ikke vil klare å konkurrere med lavkostnadslandene i regionen.

Offentlige reguleringer krever også at arbeidsgiver gir lik lønn og velferd til likt arbeid uavhengig av kjønn, og Thailand har ratifisert konvensjonen om lik lønn for mannlige og kvinnelige arbeidstakere for arbeid av lik verdi, 1951 (Nr. 100). Likevel mottar kvinner lavere lønn enn menn for likt arbeid i mange sektorer av økonomien³. Ansatte i privat sektor har, i

¹ The Ministry of Labour:

<http://www.mol.go.th/en/anonymouse/home>

² The Ministry of Labour, minimumslønn:

http://www.mol.go.th/en/employee/interesting_information/6319

³ 2010 Human Rights Report Thailand av US Department of State:

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/eap/154403.htm>

⁴ Bangkok Post "Minimum wage rise postponed":

<http://www.bangkokpost.com/news/local/267442/minimum-wage-rise-postponed>

henhold til lovverket, rett til å forme eller søke medlemskap i arbeidslivsorganisasjoner, samt rett til å forhandle kollektivt. Oppfølgingen av loven er likevel lav, og relativt få arbeidstakere er organisert i Thailand. Arbeidsloven omfatter ikke slike rettigheter for offentlige ansatte eller migrantarbeidere. Førstnevnte, inkludert lærere, soldater og politi, kan likevel danne fagforeninger, men er fratatt retten til kollektiv forhandling⁵. Estimaterne på antall migrantarbeidere i Thailand spriker fra alt mellom drøye én til tre millioner, hvor arbeidere fra Myanmar er antatt å utgjøre ca 80 %. Migrantarbeidere har verken lov til å danne arbeidslivsorganisasjoner eller å ta på seg verv innenfor disse, men registrerte migranter kan delta i organisasjoner styrt av thailandske borgere. *Human Rights Watch* kunne i 2010 melde om grove menneskerettighetsbrudd mot migrantarbeidere i Thailand, inkludert drap, tortur, seksuell mishandling, menneskehandel og tvangsarbeid⁶. Thailand har ikke ratifisert ILOs konvensjoner om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten, 1948 (Nr. 87) eller Konvensjonen om retten til å organisere seg til å føre kollektive forhandlinger, 1949 (Nr. 98).

Helse, miljø og sikkerhet. Billig og til dels importert arbeidskraft fra fattigere naboland har bidratt til å gjøre Thailand en meget konkurransedyktig eksportør av industriprodukter, men landet har først i de senere årene fokusert på HMS, senest i *The Second Master Plan on Occupational Safety and Health*, eller *SAFEWORK THAILAND (2007-2011)*⁷, hvor målet er å redusere antall arbeidsrelaterte skader og sykdommer. Til tross for at relative antallet ulykker har sunket mellom 1999-2008, så har det reelle antallet økt grunnet større arbeidsstyrke, og hver dag dør gjennomsnittelig 1-2 personer i arbeidsulykker. Et større antall veletablerte arbeidsplasser benytter seg nå også av kontraktarbeidere eller dagarbeidere istedenfor normale fulltidsansatte. På denne måten sparer arbeidsgivere inn på utgifter og andre frynsegoder. Ved slike ansettelsesforhold har det blitt observert at arbeiderne ofte står igjen uten full HMS-beskyttelse, og blir ved flere anledninger behandlet som annenrangs ansatte.

Menneskerettigheter

Menneskerettighetssituasjonen i Thailand er grundig beskrevet i flere åpne rapporter. Enkelte forhold kan være av interesse for norske bedrifter:

Stammefolk og statsløse mangler grunnleggende rettigheter som bevegelsesfrihet, rett til å eie land, manglende beskyttelse under arbeidstakerlov, samt krav på minimumslønn. Thailand har ikke ratifisert ILOs konvensjon nr. 169 om urfolks rettigheter. Thailands regjering arbeider likevel med å forbedre situasjonen og *The Nationality Act* vedtatt i februar 2008 har delvis gjort det lettere å få statsborgerskap for statsløse. Arbeid er forbudt ved lov for barn under 15 år. Likevel forekommer *barnearbeid*, særlig i landbruk, fiskerier, hjemmearbeid og underholdningsbransjen. Flertallet er barn fra Myanmar, Kambodsja og Laos. Thailands regjering arbeider med å forbedre situasjonen og deltar blant annet i ILOs *International Program on the Elimination of Child Labour*. Thailand har ratifisert ILOs konvensjon om minstealder for adgang til sysselsetting, 1973 (Nr. 138) og Konvensjonen om forbud mot og umiddelbare tiltak for å avskaffe de verste former for barnearbeid, 1999 (Nr. 182).

Menneskehandel og tvangsarbeid med hensikt på arbeidsutnyttelse og tvangsarbeid forekommer. Hovedmassen av ofrene for menneskesmugling i Thailand er migranter fra nabolandene. Disse menneskene blir ofte tvunget og/eller svindlet til arbeid eller kommersiell seksuell utnyttelse. Per i dag finnes det ingen konkrete tall på hvor mange som årlig utsettes

⁵ 2010 Human Rights Report Thailand av US Department of State:

<http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/eap/154403.htm>

⁶ Human Rights Watch:

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/DEDE8A9A06410401C12576D3004B73E0-Full_Report.pdf

⁷ The Second Master Plan on Occupational Safety, Health and Working Environment

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---sro-bangkok/documents/publication/wcms_124428.pdf

for menneskehandel, men moderate anslag antyder at antallet offer kan være flere titusener. Dette gjelder særlig innenfor fiskerinæringen, landbruk, industri og byggingsarbeid, hvor førstnevnte utgjør en betydelig andel av ofrene. Også prostitusjon og såkalt sultarbeid er blant de vanligste industriene innenfor menneskehandelen. Som et steg i riktig retning har Thailands regjering ratifisert ILOs konvensjonen om avskaffelse av tvangsarbeid, 1957 (Nr. 105) og konvensjonen om tvangsarbeid, 1930 (Nr. 29). Til tross for Thailands økte engasjement, melder US *Department of State*⁸ i sin *Trafficking in Persons Report 2011* at thailandske myndigheters innsats for eliminering av menneskehandel ikke er tilstrekkelig. Spesielt innenfor områder som straffeforfølgelse og domfellelse av bakmenn, samt beskyttelse av ofre for menneskehandel, kommer myndighetene til kort. Dette har resulterte i at Thailand, for andre år på rad, har havnet på amerikanernes *Tier 2 Watch List*⁹.

Korrupsjon

Thailand har et omfattende rammeverk for effektivt å kunne bekjempe korrupsjon. Lovgivningen er regnet for å være streng med strenge straffer. Likevel kan det tyde på at offentligheten ikke har stor tiltro til myndighetenes bekjempelse av korrupsjon. I *Transparency International Global Corruption Barometer 2010* anså 47 % av respondentene myndighetenes innsats som ineffektiv¹⁰. I en annen undersøkelse fra 2011 svarte hele 64,5 % av alle thaier at korrupsjon er akseptabelt dersom samfunnet går fremover og de selv er tjent med utfallet. I forhold til sistnevnte svar var det spesielt kohortene under 20 år og mellom 20 og 29 år (rundt 70 % av respondentene) som stilte seg positive til myndighetskorrupsjon dersom det resulterte i egegevinst¹¹. Relevant lovgivning finnes på *The National Anti-Corruption Commission* (NACC) sin hjemmeside¹². Thailand har også opprettet en instans med egen varslingsmekanisme for korrupsjon i offentlig sektor (*Public Sector Anti-Corruption Commission*¹³).

Thailand ratifiserte 1. mars 2011 FNs konvensjon mot korrupsjon (UNCAC) 2005 og er også tilsluttet ADB & OECD *Anti-Corruption Initiative for Asia-Pacific*.

I en undersøkelse gjennomført i *The Global Competitiveness Report 2010-11*¹⁴ blir korrupsjon ansett som en av de mest problematiske faktorene i forhold til handelsvirksomhet i Thailand. Korrupsjonen foregår hovedsaklig i *interaksjonen mellom det private næringslivet og offentlig sektor*, og særlig i forbindelse med offentlige innkjøp og anbud. Flere bedriftsledere påpeker likevel at det er betydelig lettere å unngå korrupsjon fra oppstart av enn å stoppe en slik praksis etter at selskapet er identifisert som villig til å operere med korrupsjon¹⁵. Thailand falt i 2011 to plasser på *Transparency International's Corruption Perceptions Index*, og ligger nå på 80. plass av 183 land som inngår i indeksen¹⁶.

⁸ US Department of State:

<http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2011/164233.htm>

⁹ US Department of State's Tier Placement:

<http://translations.state.gov/st/english/texttrans/2011/06/20110627162043tegridb0.9712422.html>

¹⁰ Business Anti-Corruption Portal:

<http://www.business-anti-corruption.com/country-profiles/east-asia-the-pacific/thailand/general-information/>

¹¹ The Nation:

<http://www.nationmultimedia.com/2011/07/21/national/Many-say-corruption-OK-if-country-prospers-poll-fi-30160775.html>

¹² National Anti-Corruption Commission:

http://www.nacc.go.th/main.php?filename=index_en

¹³ Public Sector Anti-Corruption Commission:

<http://www.pacc.go.th/>

¹⁴ The Global Competitiveness report:

http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_Report_2011-12.pdf

¹⁵ 2010 The Investment climate statement, US State Dept.:

<http://www.state.gov/e/eeb/rls/othr/ics/2009/117189.htm>

¹⁶ Corruption Perceptions Index 2011

<http://cpi.transparency.org/cpi2011/results/>

Miljø

Sterk økonomisk fremgang og befolkningsvekst har ført til stadig økt forurensing og ressursbruk. Thailands regjering har satt i gang flere tiltak for å møte problemene og satser stort på å engasjere det private næringslivet. Landet har signert og ratifisert en rekke internasjonale konvensjoner herunder; *The UN Framework Convention on Climate Change* (UN-FCCC), *The Kyoto Protocol under the Climate Change Convention* og *The UN Convention to Combat Desertification*.

Thailand har *høy vannforurensning* der rundt en tredjedel av landets overflatevann er regnet for å være av dårlig kvalitet. Dette skyldes i stor grad økte kloakkutslipp, økte utslipp av industrielt avløpsvann og manglende håndtering og resirkulering av miljøskadelig avfall. Som følge av ekspansjon og overforbruk i landbrukssektoren har også *vannknapphet* vist seg å være et problem. Ekspansjon i landbruket bidrar forøvrig til *avskoging* og *utryddelse* av dyrearter. I Bangkok er *luftforurensingen* høy. Transport og industriutslipp er hovedkildene. For utfyllende informasjon vedrørende miljøforhold i Thailand henvises det til rapporter og opplysninger gitt av Verdensbanken¹⁷ og UNEP¹⁸.

Samtlige ILO konvensjoner ratifisert av Thailand finnes på følgende adresse:
<http://webfusion.ilo.org/public/applis/appl-byCtry.cfm?lang=EN&CTYCHOICE=0560&hdroff=1>

¹⁷ Verdensbanken

<http://www.worldbank.or.th/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/EASTASIAPACIFICEXT/THAILANDEXTN/0..contentMDK:20266329~isCURL:Y~menuPK:333327~pagePK:141137~piPK:141127~theSitePK:333296.00.html>

¹⁸ UNEP

<http://www.unep.org/roap/>

Nyttige organisasjoner og nettverk

CSR GENERELT		
The Network of NGO and Business Partnerships for Sustainable Development (Thailand)	http://www.ngobiz.org/?q	Arbeider for å styrke samarbeidet mellom frivillige organisasjoner og næringslivet på en rekke områder herunder; fattighedsreduksjon, sosial og økonomisk utvikling, samt beskyttelse av helse og miljø. Bedrifter kan få nyttig informasjon og et verdifullt nettverk i arbeidet med å utvikle en CSR strategi.
Employers' Confederation of Thailand (ECOT)	http://www.ecot.or.th	Forbund for arbeidsgivere. Er utnevnt til å være Thailands kontaktpunkt for å tilrettelegge og promotere FN's Global Compact.
Thai Industrial Standards Institute (TISI)	http://www.tisi.go.th/	Ansvarlig for ISO standardisering i Thailand. TISI arbeider blant annet med skissering og promotering av den nye ISO 26000 i Thailand – en standard for CSR.
The Board of Investments (BOI)	www.boi.go.th	BOI tilbyr incentiver for enkelte investeringer. Blant annet: Energi sparing og alternativ energi relatert til brensel og landbruk, samt miljøvennlig materialer og produkter innen industriproduksjon.
The World Bank	www.worldbank.or.th	Verdensbankens internettportal for Thailand publiserer rapporter, nyheter og events vedrørende en rekke tema som omfatter CSR.
ARBEIDSLIV		
The Ministry of Labour	http://www.mol.go.th/en/anonymouse/home	Thailands øverste regjeringsorgan for administrasjon, beskyttelse, lovoppfølging og kunnskapsutvikling innen arbeidslivet. Flere viktige regjeringsorganisasjoner er underlagt departementet herunder; The Department of Labour Protection and Welfare, The Office of Social Security og The Department of Employment.
ILO Sub regional Office for East Asia	http://www.ilo.org/asia/offices/lang--en/WCMS_DOC_ASI_OFF_BKK_EN/index.htm	ILO samler regjering, arbeidsgiver og arbeidstakere for å sikre et verdig arbeidsliv. ILOs regionale kontor har spesielt fokus på organiseringsfrihet, forhandlingsrett, diskriminering, barnearbeid og rettigheter til arbeidsinnvandrere.
MENNESKERETTIGHETER		
National human rights commission (NHRC)	http://www.nhrc.or.th/index.php?lang=EN	Uavhengig regjeringsagentur som årlig rapporterer MR-situasjonen, undersøker MR-brudd samt foreslår politikk og lover for å promotere menneskerettigheter i Thailand.
Amnesty International	http://www.amnesty.org/en/region/thailand	Amnesty internasjonals avdeling i Thailand arrangerer en rekke aktiviteter for å spre kunnskap og forståelse omkring menneskerettigheter.
Asian Forum for Human Rights and Development (FORUM-ASIA)	http://www.forum-asia.org/	FORUM-ASIA er en ledende regional plattform som tilrettelegger for dialog, kapasitets- og nettverksbygging blant menneskerettforkjempere og frivillige organisasjoner i Asia. Organisasjonen publiserer en rekke oppdateringer vedrørende menneskerettigheter i regionen.
KORRUPSJON		
The National Anti-Corruption Commission (NACC)	http://www.nacc.go.th/main.php?filename=index_en	NCCC har i oppgave å følge opp korrupsjonslovverket i Thailand, samt undersøke tilfeller av "uvanlig" velstand.
The Office of the Ombudsman	http://www.ombudsmen.go.th/10/eng/index1.html	Instans for å ta i mot klager på offentlig ansatte herunder korrupsjon. Klager kan sendes online på hjemmesiden.
The Anti-money Laundry office (AMLO)	http://www.amlo.go.th/	Etterforsker saker i henhold til The Anti-Money Laundry act, herunder; svindel, bestikkelser og skatteunndragelse.

Global Advice Network	http://www.business-anti-corruption.com/?L=0	En Anti-korrupsjonsportal for næringslivet med hensikt å hjelpe små og mellomstore bedrifter i kampen mot korrupsjon. Portalen er blant annet basert på FNs Global Compact. Nettportalen tilbyr en rekke anvendelige verktøy og råd i kampen mot korrupsjon.
Transparency Thailand	http://www.transparency-thailand.org/english/	Nasjonal avdeling av Transparency International. Organisasjonen ønsker å ha konstruktive forhold til media, offentlige institusjoner, samt det private næringslivet. På organisasjonens hjemmeside kan man finne nyheter og info om arrangement vedrørende korrupsjon Thailand.

MILJØ		
Minister of natural resources and Environment	http://warehouse.mnre.go.th/dnn/	Departementet har det overordnede ansvaret for en bærekraftig bruk av miljøet og naturressurser. Flere avdelinger er underlagt departementet herunder; Pollution Control Department og Department of Environmental Quality Promotion
Thailand Greenhouse Gas Management Organization (TGO)	http://www.tgo.or.th/english/	TGO er en statlig organisasjon som arbeider for lavere utslipp av klimagasser. TGO har flere næringslivsrettede prosjekt. Organisasjonen administrerer og vurderer blant annet Thailands Clean Development Mechanism (CDM).
Thailand Environment Institute (TEI)	http://www.tei.or.th	TEI arbeider tett med næringslivet, regjeringen og frivillige organisasjoner. Instituttet arrangerer flere tilbud for næringslivet som blant annet hjelp til prinsipp utforming, workshops og kapasitetsbygging.
The Thai Green Label scheme	http://www.tei.or.th/greenlabel/	Miljøsertifisering som tilegnes produkter med lav innvirkning på miljøet. Målet med ordningen er å redusere forurensing samt oppfordre til å bruke miljøvennlig teknologi.
The Thailand Business Council for Sustainable Development (TBCSD)	http://www.tei.or.th/tbcسد/	TBCSD promoterer miljøkunnskap til næringslivet gjennom prinsipputforming, kapasitetsutvidelse og kunnskapsformidling. Organisasjonen arrangerer en rekke prosjekter og events.
United Nations Environment Program (UNEP).	http://www.unep.org/roap/	UNEPs regionale kontor i Bangkok (ROAP) arbeider med myndigheter og næringslivet for å utvikle og implementere strategier for effektiv bruk av ressurser og for å imøtekomme miljøproblematikken.
The United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)	http://www.unido.org/	UNIDO har mandat til å utvikle en bærekraftig industri i utviklingslands for redusere fattigdom og miljøproblemer. Organisasjonen opptre som et globalt forum for informasjonsdeling og gir teknisk støtte til implementering av prosjekt.